DIN KIRKE

Interview med Elisabeth Stange Jensen, graver ved Øster Løgum Kirke

Vil du fortælle lidt om dig selv, og hvordan du blev graver her i Øster Løgum?
Jeg er uddannet anlægsgartner, og den brede uddannelse har givet mig et godt fundament for arbejdet som graver. At jeg endte i Øster Løgum, var dog lidt af en tilfældighed. En dag mødte jeg en tidligere kollega på min daværende arbejdsplads, og i en pause faldt snakken på den ledige graverstilling. »Den skal du da søge,« lød opfordringen. Selvom jeg var glad for mit arbejde, fik jeg lyst til at prøve noget nyt. Jeg søgte stillingen, fik den og har aldrig fortrudt mit valg.
Jeg kom hurtigt ind i arbejdet med både kirkelige handlinger og gudstjeneste allerede den første uge. Mange af de praktiske opgaver var velkendte, mens især den menneskelige side var ny: Hvordan møder man mennesker i sorg, og hvordan fornemmer man, hvad de har brug for? Samtidig skulle jeg lære de administrative opgaver at kende, for de er også en væsentlig del af jobbet.
Med tiden er jeg blevet fortrolig med både kirkegården og sognet og har fundet mig godt til rette. Fra begyndelsen har jeg haft et godt samarbejde med menighedsrådet, og det betyder meget at have den opbakning i hverdagen.

Hvordan ser en typisk arbejdsdag ud for dig?
Der er sjældent to dage, der er ens. Jeg begynder som regel med at tjekke mails og få overblik over dagen. Hvilke kirkelige handlinger er der? Hvor mange er vi på arbejde, og hvad tillader vejret?
Så lægger jeg en plan, men jeg skal altid være parat til at ændre den. Kommer der en begravelse, har den førsteprioritet, og så må de øvrige opgaver vente. En stor del af arbejdet handler derfor om at prioritere og bevare overblikket, samtidig med at man er åben for det, dagen bringer.

Hvilke opgaver har du, som folk måske ikke tænker over hører med til arbejdet som graver?
Mange forbinder nok først og fremmest graveren med arbejdet ude på kirkegården, men jeg har også kirketjeneste og er med ved gudstjenester og kirkelige handlinger. Det er desuden mig, der pynter kirken til jul og ved andre særlige lejligheder.
Dertil kommer en række håndværksmæssige opgaver, som for eksempel at male portene ind til kirkegården. På en landsbykirkegård skal man kunne lidt af hvert, og netop den variation er noget af det, der gør arbejdet spændende.

Hvordan følger arbejdet på kirkegården årets gang? Har du en årstid, du holder særligt af?
Jeg holder meget af, at arbejdet følger årstiderne. Om vinteren begynder jeg at længes efter foråret, hvor granet skal af gravstederne, og vi skal plante forårsblomster. Påsken er en dejlig tid. Jeg elsker påskeblomsterne, som pipler frem over det hele. Vi genbruger løgene og planter dem rundt omkring på kirkegården, så vi får glæde af dem igen.
Når vi så når hen omkring den 1. august, har jeg efterhånden fået nok af vedligeholdelse og begynder at glæde mig til grandækningen. Den giver mulighed for at arbejde på en anden måde og skabe noget med hænderne. Sådan er der hele tiden noget at se frem til. Hver årstid bringer nye opgaver og glæder med sig.
Juleaften i kirken er også noget ganske særligt. Men jeg sætter i det hele taget stor pris på gudstjenesterne. En hel time med ro og fred gør godt.

Hvad betyder det for dig at passe et sted, som mange mennesker har et personligt forhold til?
Det betyder utrolig meget. Jeg synes jo, at jeg har verdens bedste job. Kirkegården rummer meget sorg, men også glæde og taknemmelighed. Når sorgen efterhånden fylder mindre, kan taknemmeligheden over det, man har haft sammen, træde tydeligere frem. Det er et privilegium at få lov til at følge mennesker på sidelinjen og være en lille del af deres liv.

Hvilken betydning har det, at du ofte kender både de afdøde og deres familier?
Da jeg begyndte, var jeg meget optaget af ikke at gøre noget forkert. Jeg skulle lære at møde mennesker i sorg og erfarede hurtigt, at sorgen har mange ansigter.
På nogle måder var det måske lettere dengang, fordi jeg ikke kendte så mange. Nu kommer dødsfaldene tættere på, når jeg kender den afdøde eller familien. Jeg skal selvfølgelig være professionel, men jeg bliver også berørt. Samtidig kan det være en tryghed for de pårørende, at vi kender hinanden, og den fortrolighed betyder også noget for mig.
Indimellem møder jeg mennesker, hvor sorgen bliver ved med at fylde lige meget. Hvis jeg fornemmer, at de har brug for mere, end jeg kan give i en samtale på kirkegården, kan jeg foreslå, at de taler med præsten.

Hvad betyder kirkegården for landsbyen – også for dem, der ikke kommer for at besøge et gravsted?
Jeg er ikke i tvivl om, at kirkegården betyder meget for landsbyen. I de store byer bliver kirkegårdene også brugt som parker, hvor mennesker går ture eller finder et roligt sted at sidde. Her er det endnu ikke helt så almindeligt at komme, hvis man ikke har et gravsted.
Men det er noget, vi arbejder med. Vi vil gerne give flere lyst til at bruge kirkegården, og jeg oplever også, at folk i stigende grad slår et smut indenfor. Det bliver mere naturligt at komme her, også bare for at gå en tur eller nyde stedet.

Har du oplevet forandringer i den måde, folk bruger kirkegården på?
Ja, folk er blevet meget flittige til at lægge kranse og sætte gravlys, og gravstederne har fået et mere personligt præg. Der bliver lagt og stillet ting, som fortæller noget om den afdøde eller om det liv, familien har haft sammen.
Mange gravsteder er på den måde blevet til små mindehaver, og det synes jeg er fantastisk. Man kan tydeligere se, hvordan mennesker mindes deres kære og finder deres egen måde at give sorgen og kærligheden udtryk på.

Er der et sted på kirkegården, du er særligt glad for?
Jeg er særlig glad for den store, brede bænk, vi har fået lavet. Der kan man sidde for sig selv og nyde kirkegården, men der er også plads til, at nogen sætter sig ved siden af, og en lille samtale opstår.
Bænkene er i det hele taget blevet taget rigtig godt imod. De giver folk mulighed for at slå sig ned og blive lidt længere. Jeg holder også meget af vores lille urneafdeling. Den har en hyggelig og fin rumfornemmelse, som gør den til et særligt sted.

Hvad er det mest udfordrende ved arbejdet, og hvad giver dig størst arbejdsglæde?
De mange forskellige opgaver er både det spændende og det udfordrende ved arbejdet. Nogle gange er der mange bolde i luften, og så gælder det om at holde overblikket og få tingene til at hænge sammen.
Men den største arbejdsglæde finder jeg i mødet med mennesker. Jeg elsker mit sogn. Jeg bor her ikke, men alligevel er Øster Løgum mit sogn. Det er her, jeg møder børnene, der kommer forbi, og folk, som stopper op for at få en snak.
Jeg er blevet taget så godt imod, og det betyder meget at få lov til at høre til og følge med i menneskers liv. Jeg har jo været her så længe, at børn, jeg har oplevet blive konfirmeret, siden er blevet gift. Så mærker man, at man er blevet en del af stedets historie.

Hvad håber du, at folk mærker, når de træder ind på kirkegården?
Først og fremmest håber jeg, at de føler sig velkomne og oplever, at det er deres kirkegård. Derfor lægger jeg stor vægt på, at vi i personalegruppen møder mennesker åbent og imødekommende og tager os tid til dem.
Kommer der pilgrimme forbi, som gerne vil se kirken, hjælper jeg dem gerne. For mig er det vigtigt at kende sit sogn, sin kirke og sin kirkegård, så man kan fortælle om stedet og give noget af det videre. Jeg håber, folk mærker, at vi holder af det og gør os umage.

Hvad ville du ønske, at flere vidste om det at være graver i en landsby?
At det er verdens bedste job! Opgaverne er så mangfoldige, at de næsten ikke kan regnes op. Der er en god blanding af det velkendte og det nye, og man ved aldrig helt, hvad dagen bringer, eller hvor arbejdet fører én hen.
Samtidig rækker jobbet ud over kirkegården og sognet. Jeg deltager også i større provsti- og stiftsarrangementer og får på den måde både glæden ved det nære fællesskab og oplevelsen af at høre til i en større sammenhæng.

GUDSTJENESTER

8. NOVEMBER
23. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Bjolderup	9,00	Martin Bangsø
Bov	11,00	Lars Meilandt Hansen
Burkal	ingen	
Bylderup	10,30	Gunver Nielsen
Egvad		
Ensted	9,30	Sofie Hagesen
Felsted	9,30	Kirsten Pedersen
Genner	ingen	
Hellevad	10,30	Susanne Lubago
Hjordkær	9,00	Susanne Lubago
Holbøl	13,00	Lars Meilandt Hansen
Kliplev	11,00	Ditte Rieder Kjær
Kollund	9,30	Lars Meilandt Hansen
Løjt	9,30	Ditte Sjelborg-Pedersen
Ravsted	ingen	
Rise	10,30	Morten Brosbøl Vibert
Tinglev	19,00	Søren Wogensen.
		Hubertus gudstjeneste
Uge	ingen	
Varnæs	11,00	Kirsten Pedersen
Øster-Løgum	17,00	Ann Bork Damsgaard
Høje Kolstrup	11,00	Tine Baarts Andsager
	14,00	Anke Krauskopf.
Sct. Jørgens	9,30	Kirsten Sønderby
Sct. Nicolai	9,30	Andreas Vilrik Bruun

15. NOVEMBER
24. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Bjolderup	ingen	
Bov	11,00	Lars Meilandt Hansen
Burkal	9,00	Martin Bangsø
Bylderup	ingen	
Egvad	10,30	Susanne Lubago
Ensted	11,00	Sofie Hagesen
Felsted	Ingen	
Genner	11,00	Ditte Sjelborg-Pedersen
Hellevad	ingen	
Hjordkær	9,00	Susanne Lubago
Holbøl	10,00	Jens Lind Andersen
Kliplev	14,00	Ditte Rieder Kjær
Kollund	9,30	Anders K. Jakobsen
Løjt	9,30	Ditte Sjelborg-Pedersen
Ravsted	10,30	Ditte Freiesleben Lund
Rise	10,30	Morten Brosbøl Vibert
Tinglev	9,00	Ditte Freiesleben Lund
Uge	10,30	Martin Bangsø
Varnæs	9,30	Eva Wiwe Løbner
Øster-Løgum	9,30	Ann Bork Damsgaard
Høje Kolstrup	11,00	Eva Wiwe Løbner
Sct. Jørgens	9,30	Thomas Nedergaard
Sct. Nicolai	9,30	Jakob Monberg Hansen
Sct. Nicolai	11,15	Anke Krauskopf:
		Frieden sandacht

- Folkekirken i Aabenraa Kommune

EGVAD

Mit liv i musikken
- Ronnie Flyvbjerg Olesen

Torsdag d. 12. november kl. 19,00
Nr. Hostrup hus, Nr. Hostrupvej 29, 6230 Rødekro
Ronnie Flyvbjerg Olesen er til daglig kapelmester i Mariehaven og for Birthe Kjær.
Deltagerne vil få indblik i Ronnies positive fortælling om livet som adoptivbarn, der som ganske spæd kommer til en musikalsk familie i det midtjyske.
Ronnie mestrer klaveret som sit hovedinstrument og vil føre os igennem flotte musikstykker, krydret med fortællinger fra sit liv og virke.
"Vi skal naturligvis også synge fællessange, som er en unik og stærk kulturarv, vi har i Danmark", udtaler Ronnie, der ser frem til en musikalsk og dejlig aften i Nr. Hostrup.
Tilmelding til Jes Iversen mobil nr. 61631264, gerne SMS.
Prisen for foredrag & musikoplevelse & fællessang Samt kaffe & kage Kr. 125,00
Billetterne kan betales på mobil pay 467991 Egvad kirke eller kontant ved døren.
Vi glæder os utrolig meget til at se jer, til en musikfyldt aften.

BJOLDERUP

Våbenstilstandsdagen mindes

Onsdag den 11.11. kl. 11 (vi mødes kl. 10.45).
Bjolderup kirke
Ved mindeobelisken på Bjolderup kirkegård er det igen blevet en tradition at afholde en mindehøjtidelighed for de faldne unge fra sognet under 1. verdenskrig. Der sker også mange andre steder i landsdelen.
I Bjolderup har man opsat en obelisk med mindeplader med navnene på de 52 faldne. Man skelnede ikke mellem danske og tyske faldne, fordi det var jo naboer, så alle var i samme båd. Det var ikke alle steder det kunne lade sig gøre.
Når man kommer til Flandern, vil man i byen Ypres (Ieper) kunne opleve, at der mindes man de faldne ikke kun på våbenstilstandsdagen, men alle årets dage, så derfor er det godt, at det igen er blevet almindeligt, at vi i hvert fald mindes vore unge faldne den ene gang om året på våbenstilstandsdagen.
Programmet for dagen:
Kl.10.45 Ved mindesmærket for de faldne på Bjolderup kirkegård. Jørn Buch fortæller.
Kl. 11.00 Klokkeringning, andagt, kransenedlægning og sang
Kl. 11.30 Spisning – jævn frokost i Rebbølcentret
Kl. 12.00 Foredrag i Rebbølcentret om 1. verdenskrig i relation til våbenstilstandsdagen.
Kl. 13.00 En kop kaffe til afslutning.

Arr. Bjolderup og Uge Menighedsråd og Rebbølcentret sammen med Aabenraa Grænseforening og Ældre Sagen.

RISE

Foredrag med Lis Mærsk Staunstrup:

- Nætterne begyndte om formiddagen..
Torsdag d. 19. november kl. 19.30 i Rise Sognegård
Under retsopgøret i Danmark efter 2. verdenskrig blev 46 mænd henrettet for landsforræderi. Samtidig med at frihedsbudskabet lød i radioen om aftenen den 4. maj, blev udarbejdelsen af et retsopgør sat i værk ud fra allerede nedskrevne skitser og siden blev dødsstraffen genindført. Foredraget handler ikke om skyldsspørgsmål, jura og de forfærdelige ugerninger, der førte til dommene. Det handler om de mennesker - de dømte, fængselspersonale, politimænd og præster – der stod midt i begivenhederne. Hvad forventede staten af disse personer? Hvad skete der egentlig? Og hvordan oplevede de forskellige parter hinanden? Det er ikke hyggeligt, men det er virkeligt. Kom og hør beretningen om en næsten fortiet del af vores lands historie.
Gratis entré

KLIPLEV

Sang Cafe

Tirsdag d. 10. november kl. 14,30 – 16,00
Martin Sommerlund sidder ved klaveret, og vi synger med fra Højskolesangbogen.

HJORDKÆR

Formiddagscafe
- Venner med Sumbawanga

Fredag den 20. november kl. 9.30 i konfirmandhuset
Vi får besøg af Ester Due, som er kirke-kulturmedarbejder i Heden-sted og en del af gruppen i Haderslev Stift, som er engageret i arbejdet med venskabsstiftet. Ester var for første gang i Tan-zania i 2024, da en gruppe fra stiftet besøgte vores nye ven-skabsstift. Det er blevet til en kærlighedshistorie, som hun vil drage os ind i.

AABENRAA

Ulvetime

Torsdag den 19. november kl. 17.00
i Høje Kolstrup kirke, Aabenraa:
Et tilbud for småbørnsfamilier i Høje Kolstrup Kirke. Ulvetimen finder sted på torsdage – midt i familiernes ulvetime - og er tilrettelagt sådan, at der både vil være noget for øjet, øret og maven. Vi begynder kl. 17.00 i kirken, hvor vi holder en kort gudstjeneste i børnehøjde. Derefter spiser vi sammen i konfirmandstuen. Senest kl. 18.30 kan familierne gå hjem og putte de små.
De har da fået både aftensmad og godnathistorie! Det er ikke nødvendigt at tilmelde sig. Børn spiser gratis. Voksne 30 kr.

Våbenstilstandsdagen mindes

Onsdag den 11. november kl. 11 ved Sct. Nicolai Kirke
Mindeandagt og kransenedlægning til minde om de faldne i 1. Verdenskrig

Genner kirke
Onsdag d. 18. november kl. 19,30 – 21,00
Julekoncert med Åbenrock – Sønderjyllands rytmiske kor

Kliplev kirke
Torsdag 26. november kl. 19:00 - 20:30
Julekoncert med Michala Petri og Lars Hannibal

Sct. Nicolai kirke, Aabenraa
Søndag den 29. november kl. 16.00
Vi synger julen ind

Rise sognegård
Tirsdag d. 1. december kl. 19.30
Adventskoncert med Sønderjysk Pigekors Koncertkor.

Bjolderup kirke
Tirsdag d. 1. december kl. 19,00
julegospelkoncert med GospelOaks

Burkal kirke
Onsdag den 2. december kl. 19.00
Julekoncert med Tønderkoret.

Løjt kirke
Mandag den 7. december kl. 19.30
Lokale synger og spiller advents- og juletiden i møde

Kliplev kirke
Onsdag d. 9. december kl. 19,00
Syng julen ind, Margueritkoret medvirker

Øster Løgum Kirke
Torsdag d. 10. december kl. 17.00
Syng julen ind

Sct Nicolai kirke, Aabenraa
Fredag den 11. december kl. 19 – 21
Julekoncert med Susanne Heigolds kor

Høje Kolstrup Kirke, Aabenraa
Lørdag den 12. december kl. 16 – 17
Juniorkorets julekoncert

Bov kirke
Søndag 13. december kl. 16:00 - 17:30
Julekoncert med Gospel Oaks

Sct. Nicolai Kirke
Søndag den 13. december kl. 16-18
Pigekorets julekoncert